

Arkivsaknr 19/00106-1
Saksbehandler Kirsti Moslett Thunberg

Saksgang Møtedato
Formannskapet 12.11.2019
Helse- og velferdsutvalget 04.11.2019

Organisering av introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger fra 2020 - tilpasning til redusert bosetting

Innstilling til vedtak:

Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger i Tromsø Kommune skal ivaretas gjennom helhetlig kommunal drift fra 2020. Seksjon for Velferd, arbeid og inkludering tilsetter nødvendig kompetanse for å ivareta det helhetlige programmet.

Tiltaket evalueres med hensyn til kvalitet og økonomi i løpet av høsten 2020.

Driften skal tilpasses den tildelte budsjettammen.

Britt Elin Steinveg
Kommunedirektør

Trond Brattland
Avdelingsdirektør Helse og omsorg

Hva saken gjelder

Ved behandling av sak 290/19 i formannskapet ble følgende vedtak fattet:

«Administrasjonen legger frem en politisk sak for formannskapet som beskriver hvordan Tromsø kommune skal ivareta og videreutvikle resultatene på flerspråklige inn i arbeid.»

Det ble i møtet også muntlig bedt om at saken belyser økonomi, struktur og organisering av introduksjonsprogrammet fra 2020.

Det vises til vedlegg som beskriver introduksjonsprogrammets arbeidsrettede tiltak mer detaljert.

Saksutredning

Bosetting og kommunens inntekter

Den store nedgangen i bosetting av flyktninger medfører nedgang i kommunens inntekter via integreringstilskuddet. Fra 2019 til 2020 er det beregnet at kommunens inntekter via integreringstilskuddet fra IMDI vil reduseres fra 122,5 mill.kr. til 97,5 mill.kr. Seksjon for Velferd, arbeid og inkludering får som et resultat av redusert bosetting, redusert budsjettet med 15 mill.kr fra 2019 til 2020. Seksjonen må derfor tilpasse seg til et redusert budsjett.

Anmodningen om bosetting for 2020 forventes å komme i løpet av november. Hittil i år er det bosatt 67 personer etter avtale, og ytterligere 14 konkrete personer er meldt. Da er det 9 ledige plasser for bosetting i 2019. Det er lav hastighet på bosettingsarbeidet for tiden, og det er knyttet noe usikkerhet til om Tromsø kommune vil få bosatt 90 personer før utgangen av året, slik forutsetningene var.

Ved inngangen til 2020 vil det være ca. 170 deltakere i introduksjonsprogram. Lovendring og statlige føringer tilsier at langt flere skal gå ut av et introduksjonsprogram med en eller annen form for formell kompetanse. Dette krever mer fleksibilitet, kombinasjoner og tverrfaglig innsats i tiltaksinnholdet.

Omstilling

Som følge av redusert bosetting har det siden 2017 vært tre omstillingsprosesser ved Flyktningtjenesten som omhandler nedbemanning. Totalt har Flyktningtjenesten sagt opp 23 årsverk som følge av reduserte bosettingstall. I tillegg vil fire midlertidige stillinger fases ut i februar 2020. Siden 2017 har alle tilsetninger vært midlertidige stillinger, da det var kjent at bosettingstallet ville gå ned. Enhetens samarbeidspartnere har vært fortløpende orientert om status på bosettingen gjennom årene.

Kjøp av eksterne tjenester

Avtaler med Ressurs Tromsø AS utløper 31.12.19. Disse avtalene ble inngått i 2015, da bosettingstallene var nær 3 ganger så høy årlig som fra 2018. Kommunedirektøren anbefaler at tiltakene ikke legges ut på nytt anbud, men at hele introduksjonsprogrammet ivaretas internt i kommunen. Alternativet er at tiltakene blir dyrere, noe som vil føre til at tjenestene må redusere bemanningen gjennom ytterligere omstillinger.

For 2019 var budsjettet for hele tiltaksporteføljen ca. 18 millioner. Dette inkluderte arbeidsforberedende tiltak, språkstøtte, helårig program, introstart med flere. Helårig program og introstart driftes nå med god kvalitet i samarbeid mellom Voksenopplæringen, NAV og Flyktningtjenesten selv. Et annet aspekt ved konkurranseutsetting, er at det med stor sannsynlighet vil være flere aktører som ønsker å konkurrere. Det kan på ingen måte garanteres at Ressurs/ FiA skulle vinne konkurransen.

Økonomi

Flyktningtjenesten, voksenopplæringen og NAV har laget en plan for drift av arbeidsforberedende praksis, samt språkpraksis. Disse tiltakene slås nå sammen til praksis i introduksjonsperioden og skal følges opp av arbeidsveiledere i NAV og pedagogisk språkoppfølging fra Voksenopplæringen. Samlet sett koster dette tiltaket rundt 5 millioner kroner å drive internt i kommunen, mot 8,5 millioner kroner hos Ressurs Tromsø. Det er et viktig bidrag for å tilpasse seksjonen til budsjettet for 2020.

I tillegg vil Flyktningtjenesten knytte til seg personer som kan yte språkstøtte/morsmålsstøtte i et eller to hovedspråkgrupper, som kan gi reduserte kostnader til norskundervisning, gruppetiltak og tolkeutgifter, der det er aktuelt. Slik språkstøtte har også tidligere vært kjøpt hos Ressurs tromsø, uten direkte avtale. Samlet sett forventes det at Flyktningtjenesten vil bruke ca. 4 mill.kr. på språkstøtte og tolk i 2019. Dette er et forsøk på å redusere disse kostnadene.

Samlet sett vil eksterne kjøp av tjenester i 2019 på 18 mill.kr., reduseres til 7,5 mill.kr. i egne driftskostnader.

Kvalitativ gevinst

Den kvalitative gevinsten av en helhetlig kommunal drift forventes å bli betydelig. Dette vurdert ut fra de erfaringer som kommunen har gjort så langt ved gradvis tilbakeføring av andre tiltak, og som blant annet bygger på tilbakemeldinger fra deltakerne i Introduksjonsprogrammet.

Eksterne tiltaksleverandører har et kortsiktig og et avgrenset ansvar for nyankomne flyktningers integrering, gjennom leveranse av enkelttiltak inn i Introduksjonsprogrammet. Kommunen har et helhetlig og langsiktig ansvar overfor innbyggerne i forhold til inntektssikring. Det er sannsynlig at kommunen ved å drifte tiltak selv, tenker helhetlig og langsiktig i forhold til varig inntektssikring gjennom arbeid. Det vil også gi kommunen en helt annen mulighet til å påvirke innholdet i tiltakene, ha kontroll med kvaliteten, kunne samordne, evaluere og justere etter behov. Det gir en annen fleksibilitet i forhold til justering og tilpasning. Ansatte i kommunen som har en rolle i oppfølgingen av nyankomne flyktninger, sitter samlet på en helhetlig kompetanse og oversikt, som ellers vil være fragmentert ved å fordele tiltak på flere leverandører, en situasjon hvor totalansvaret stykkes opp og helheten forsvinner.

Konklusjon

Kommunen vil gjennom å selv drifte og organisere introduksjonsprogrammet øke kvaliteten i programmet og få en nødvendig økonomisk innsparing. Kommunedirektøren anbefaler at det tilsettes nødvendige stillinger i NA og Flyktningtjenesten for å ivareta introduksjonsprogrammet. Alternativet er å kjøpe tiltakene eksternt og si opp egne ansatte for å finansiere ekstrakostnadene de eksterne kjøpene vil medføre.

Vedtakskompetanse

Formannskapet

Vedlegg

Beskrivelse av introduksjonsprogrammets arbeidsrettede tiltak

